

EVOLUCIÓ DE LA MORTALITAT DURANT LA PANDÈMIA DE COVID-19 A UN HOSPITAL COMARCAL (2020-2022)

Aurora Fontova Almató, Adrián Nieto Ortiz, Oriol Turró Garriga, Montserrat Saguer Oliva, Pere Plaja Román.
Institut de Recerca Glòria Compte, Fundació Salut Empordà.

INTRODUCCIÓ: L'estadística de defuncions, juntament amb la natalitat d'un territori, ens permet estimar el creixement de la població. La causa de mort es defineix com el procés que inicia la seqüència d'esdeveniments que desencadenen la mort d'una persona (1).

L'objectiu de l'estudi va ser conèixer les causes de mortalitat i la seva evolució en el període d'aparició de la COVID-19 en un hospital comarcal.

MATERIAL I MÈTODES: Estudi retrospectiu de les causes de mortalitat de les defuncions produïdes a la Fundació Salut Empordà (FSE) durant el període 2020-2022, en comparació amb el període pre-pandèmic de referència 2016-19. Les dades de sexe, edat, causa de la mort, setmana de la mort i excés de mortalitat s'han obtingut del registre informàtic de la FSE. L'excés de mortalitat s'ha mesurat amb relació al període de referència. Les causes s'han categoritzat seguint els mateixos criteris que el Key Figures Europe, establint set categories, inclòs el coronavirus a partir de 2020. La categoria "Altres" agrupa totes les causes de mortalitat que no es poden incloure en cap de les sis categories restants i, per aquest motiu, no està inclosa en el rànquing de causes més freqüents.

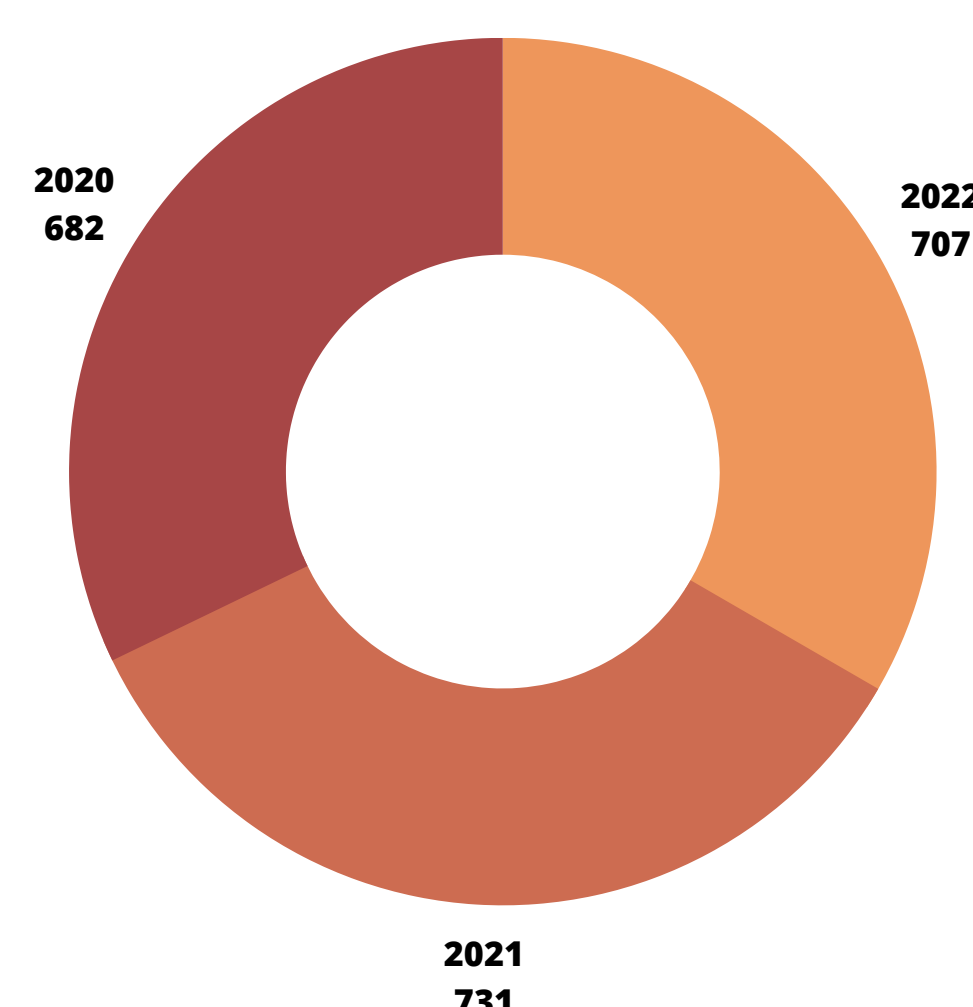
RESULTATS: Va haver-hi 707 morts l'any 2022, 731 el 2021, 682 el 2020 i 672 el 2019 (gràfic 1). Durant el període 2020-2022 el càncer va ser la primera causa de mortalitat i les malalties del sistema circulatori la segona, sense diferència respecte al període de referència. La tercera causa de mortalitat el 2020 i 2021 va ser el coronavirus, mentre que al 2022 va tornar a ser la mortalitat associada a les malalties del sistema respiratori, com l'any 2019.

Per sexe, observem que en homes hi ha un major percentatge de morts amb càncer que en dones, mentre que en dones, tot i que el càncer també és la primera causa, les malalties del sistema circulatori tenen gairebé el mateix pes. L'any 2021, van morir de coronavirus més homes (N=68) que dones (N=44) (p=0,002) (gràfics 2 i 3).

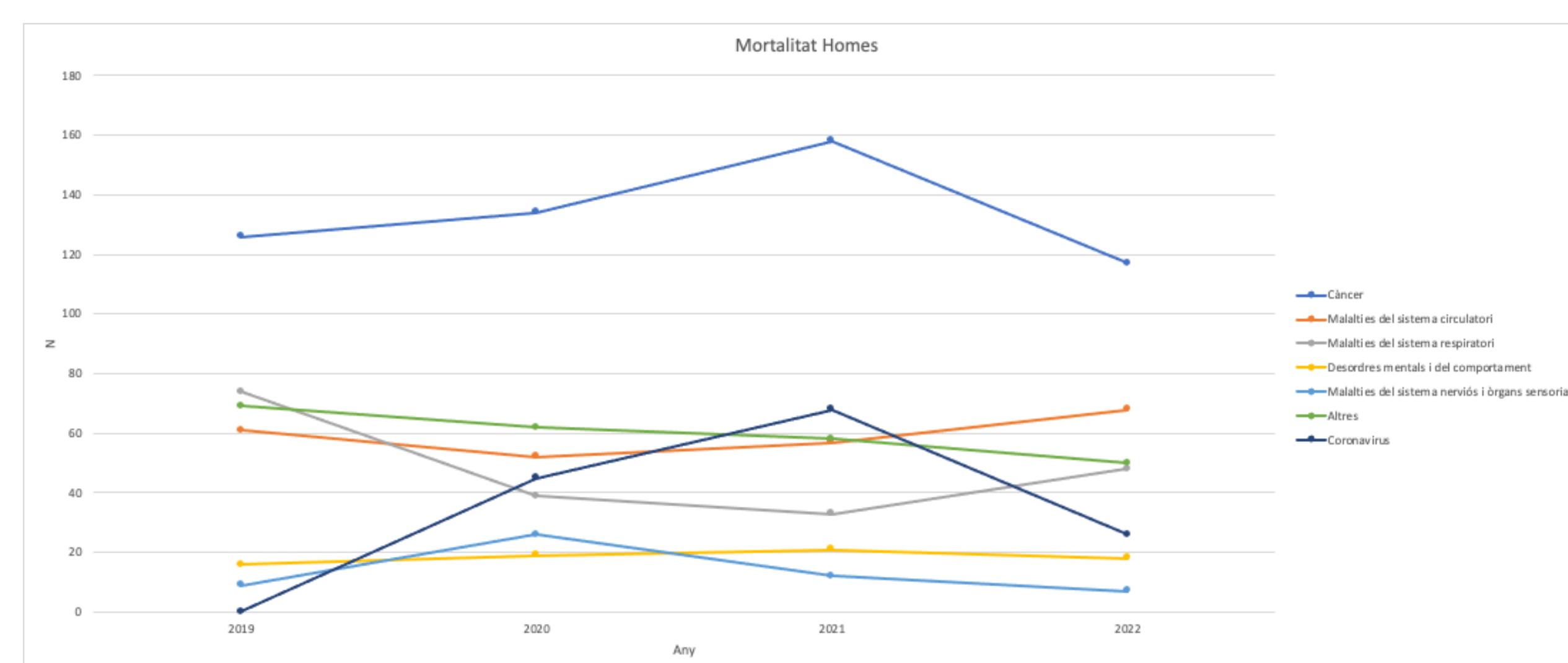
La mitjana d'edat durant el període 20-22 va ser de 81,18 anys (DE = 12,3), similar que al període previ.

Durant el període 2020-2022, a la FSE es van observar cinc pics significatius d'excés de mortalitat respecte al període de referència, concretament, a l'abril i l'agost del 2020, a l'hivern del 2020 al 2021, l'octubre del 2021 i el més alt, arribant a un 46% d'excés de mortalitat, el juny de 2022 (gràfic 4).

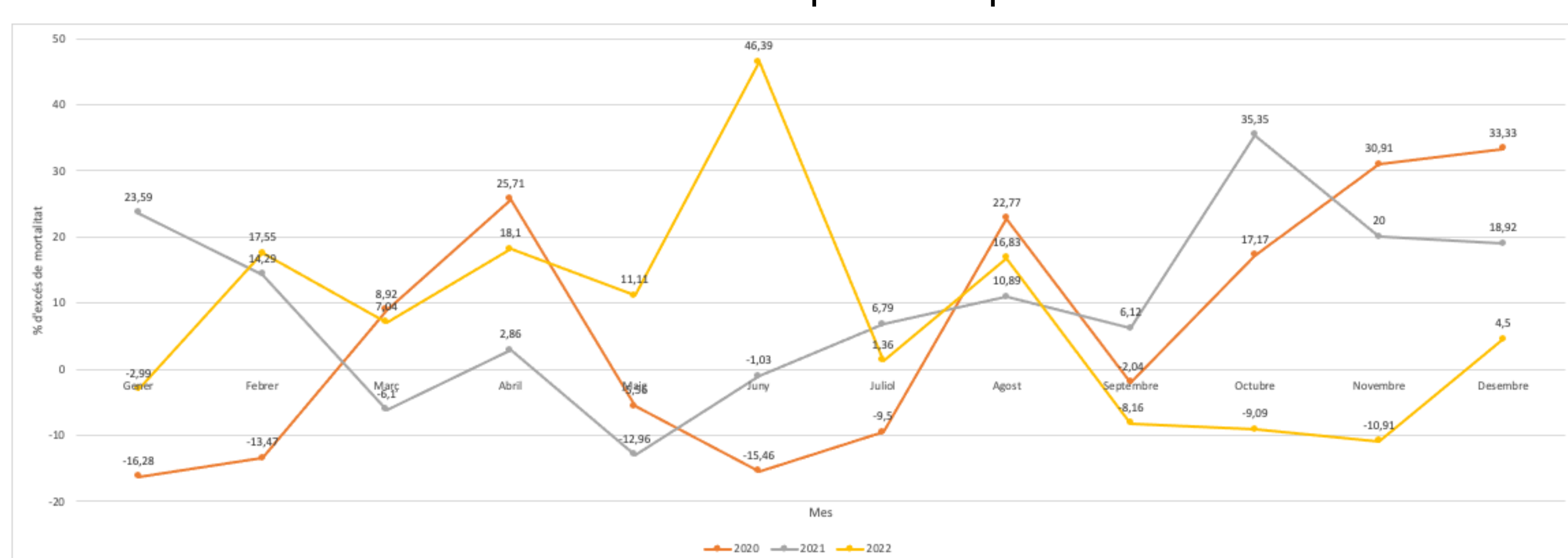
Gràfic 1 : nombre de morts per any

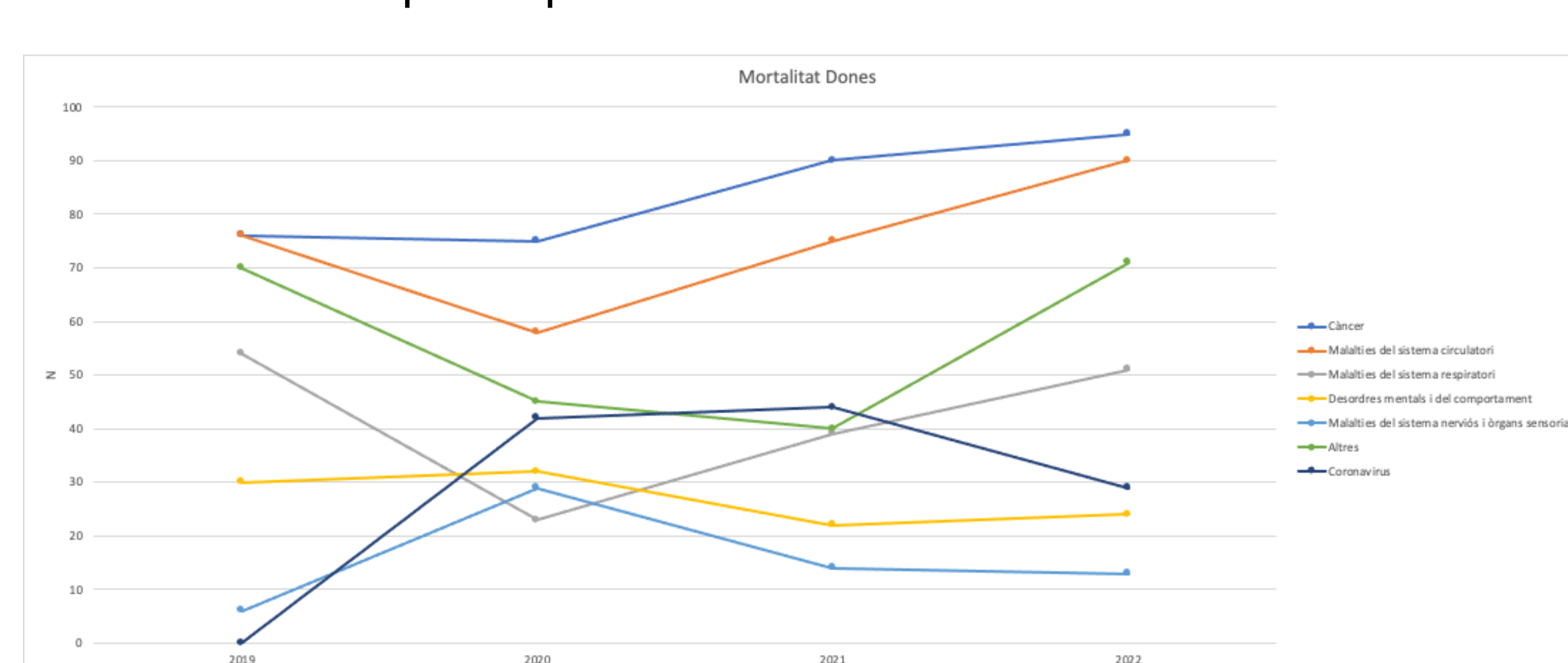
Gràfic 2 : principals causes de mortalitat en homes

Gràfic 4: excés de mortalitat respecte al període de referència

Gràfic 3 : principals causes de mortalitat en dones

DISCUSSIÓ: És important identificar i monitorar les causes de mortalitat per donar-ho a conèixer als responsables polítics, als serveis de salut i al públic en general per tal de conèixer-ne les taxes i tendències (1). Segons les últimes dades publicades al Key Figures Europe (1), les tres primeres causes de mortalitat varen ser les mateixes que les nostres, malalties del sistema circulatori, càncer i COVID-19, tot i que en el nostre cas el càncer va ser la primera causa de mortalitat, en canvi, a Europa i a Espanya ho varen ser les malalties del sistema circulatori.

Respecte a la mortalitat per COVID-19, van haver-hi més morts d'homes que de dones, de forma similar a la Unió Europea (1).

L'excés de mortalitat a Europa es calcula amb el nombre de morts registrat respecte l'esperat. Al comparar les nostres dades amb les del butlletí de MOMO i l'EuroMOMO (2,3), veiem com la majoria dels pics d'excés de mortalitat coincideixen amb els d'Espanya i Europa.

CONCLUSIONS: Les morts en el nostre centre durant el període 20-22 han sigut superiors a l'any pre-pandèmic. El càncer s'ha mantingut com a primera causa de mortalitat durant el període i les malalties del sistema circulatori com a segona causa, mentre que el coronavirus s'ha situat com a tercera causa els anys 20 i 21. Hi ha hagut cinc pics d'excés de mortalitat durant el període 2020-2022 respecte al període de referència.

BIBLIOGRAFIA

1. EUROSTAT. «Key Figures». Key figures. Accedido 6 de abril de 2023. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/keyfigures/>.
2. EUROMOMO EuroMOMO Bulletin, Week 13, 2023 [Internet]. EUROMOMO. [citado 13 de abril de 2023]. Disponible en: <https://euromomo.eu/dev-404-page/>
3. MoMo [Internet]. [citado 13 de abril de 2023]. Disponible en: https://momo.isciii.es/panel_momo/